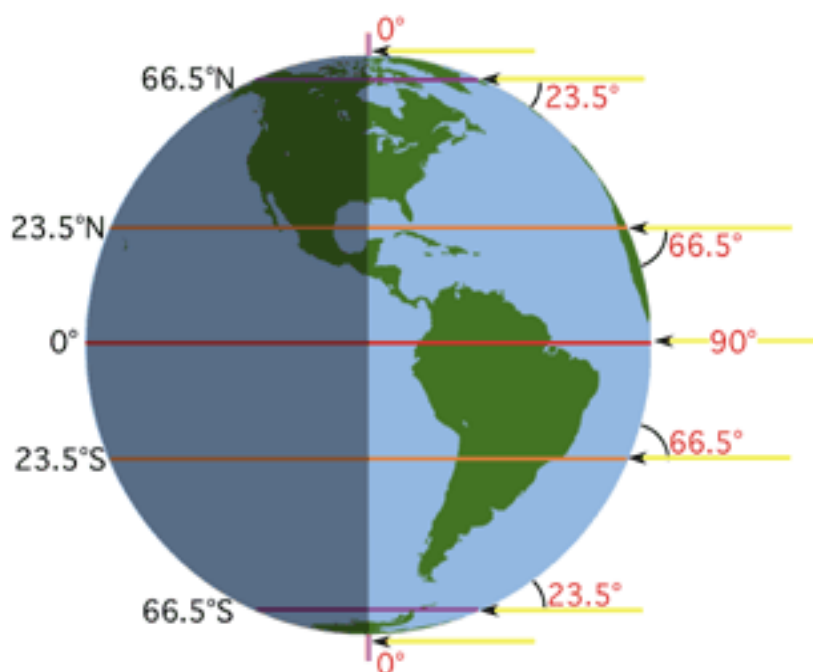

JUŽNA IN JUGOVZHODNA EVROPA

Geografija za 7. Razred OŠO

- na območju ekvatorja sončni žarki celo leto padajo skoraj pravokotno na Zemljo - tam je celo leto zelo vroče → TROPSKI oz. VROČI PAS
- na območju 45. vzporednika padajo sončni žarki pod precej manjšim kotom - tam so 4 letni časi, kjer so temperature zmerne → S oz. J ZMERNOTOPLI PAS
- v bližini S in J pola sončni žarki padajo pod najmanjšim kotom - tam je zelo mrzlo → S oz. J MRZLI oz. POLARNI PAS

SPLOŠNE ZNAČILNOSTI EVROPE

- najbolj razčlenjena celina na svetu → delimo jo na 6 enot: S, J, Z, V, JV in srednja Evropa
- meja med Evropo in Azijo poteka: po gorovju Ural, reki Ural, Kaspijskem jezeru, Maniškem podolju, Črnem morju, skozi morski ožini Bospor in Dardanele v Egejsko in Sredozemsko morje.
- polotoki: Skandinavski, Pirenejski oz. Iberski, Apeninski, Balkanski, Normandija, Bretanija
- otoki: Island, Irska, Britanija, Sicilija, Korzika, Sardinija
- morske ožine: Gibraltar, Bospor, Dardanele, Suez
- (obrobna) morja: Atlantski ocean, Severno morje, Baltsko morje, Sredozemsko morje, Črno morje, Jadransko morje

PODNEBJA

- zmernotopli pas: oceansko ob Atlantskem oceanu, celinsko v notranjosti celine ter na vzhodu, sredozemsko na jugu, gorsko v Alpah, tundrsko oz. subpolarno na skrajnem severu - mrzli pas
- KLIMOGRAM → graf iz katerega razberemo značilnosti podnebja; prikazuje razporeditev temperatur in padavin preko leta;

PREBIVALSTVO EVROPE

- Evropa sodi med gosteje poseljene celine
- gosto poseljena območja so v nižinah, ob obalah, in pas od J dela Britanskega otočja prek srednje Evrope
- GOSTOTA NASELJENOSTI → pove, koliko ljudi živi na km²

- za Evropo je značilna narodnostna, jezikovna in verska značilnost
- državne meje praviloma potekajo po narodnostih, vendar je malo držav brez narodnostnih manjšin (pripadniki nekega drugega naroda, ki že dolgo živijo na ozemlju druge države)
- v Evropi govorimo različne jezike: SLOVANSKI JEZIKI - slovanski narodi, GERMANSKI JEZIKI - germanski narodi, ROMANSKI JEZIKI - romanski narodi

JUŽNA IN JUGOVZHODNA EVROPA

- na obalah Sredozemskega morja sta se razvili Grška in Rimska kultura (civilizacija)
- polotoki: Iberski oz. Pirenejski, Apeninski, Balkanski
- otoki: Sicilija, Sardinija, Korzika, Kreta
- morja: Jadransko, Sredozemsko, Tirensko
- MEDITERAN → Sredozemlje

ZNAČILNOSTI SREDOZEMSKEGA MORJA

- slanost → 38 ‰ na 1000 g vode - 38 g soli
- gibanje → valovanje (vetrovi), plimovanje (lunina privlačnost), morski tok (različno premikanje mas)
- prosojnost → 40 - 60m; pomanjkanje planktona, onesnaženost morja povzročajo industrijske in kanalizacijske odpadke, rafinerije (obrati za predelavo nafte)

MLADONAGUBANA GOROVJA, POTRESI, VULKANI

- strmogorato površje prekinjajo večje nižine, kotline in doline
- mladonagubana gorovja: Pireneji, Sierra Nevada, Alpe, Apenini, Dinarsko gorstvo, Šarsko - Pindsko gorstvo, Karpati, Balkan (!! Rodopi so starejšega nastanka !!)
- nižine so ob večjih rekah in ob obalah
- nižine: Padska nižina (ob reki Pad), Panonska nižina (ob srednjem toku Donave), Vlaška nižina (ob spodnjem toku Donave)
- na stikih dvigajočih se gorovij in pogrezajočih se delov potekajo prelomnice
- VULKANI → geološka površinska oblika - gora ali hrib + izbruhi magme pod pritiskom iz notranjosti Zemlje: Etna, Vulcano, Stromboli, Vezuv, Santorin
- POTRES → tresenje zemeljskega površja

PODNEBJE, RASTLINSTVO IN PRST V JUŽNI EVROPI

- podnebje: sredozemsko (mediteransko), celinsko (kontinentalno), gorsko
- sredozemsko rastlinstvo: makija - zimzeleno, bodičasto grmičevje; iglavci - bor, cipresa; zimzeleni hrast; aromatične rastline; oljka;
- prevladujoče prsti: na apnencu rdeča prst - jerovica, vulkanska prst, črna prst v Panonski nižini
- sredozemske reke so kratke in jim primanjkuje vode; v času zimskih nalivov trgajo rečne bregove, odnašajo prst → EROZIJA

PREBIVALCI JUŽNE EVROPE

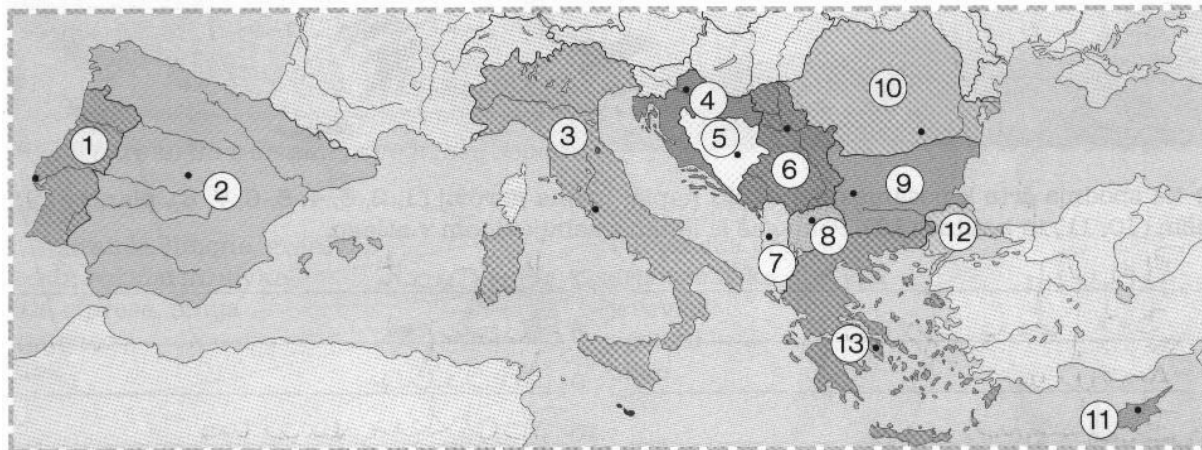
- ROMANI: Italijani, Katalonci, Francozi, Španci, Portugalci
- SLOVANI: Bolgari, Muslimani, Makedonci, Hrvati, Črnogorci, Srbi
- ILIRI: Albanci
- STARI GRKI: Grki

INDUSTRIJA V JUŽNI EVROPI

- vsem južnoevropskim državam primanjkuje **surovin** in **energije**
- uvažajo **nafto**
- severna **Italija** je industrijsko najbolj razvita - glavni industrijski središči **Torino** in **Milano**, kjer se je razvila raznovrstna industrija: **strojna**, **avtomobilska**, **tekstilna**, **elektrotehnična** in **kemična**.
- **Španija** se industrijsko razvija in ima že močno razvito **kemično** in **avtomobilsko** industrijo ter **ladjedelnštvo**
- **Hrvaška** načrpa nekaj **nafte** in **plina**, v Dalmaciji nakoplje **boksit** (aluminij)
- osnova za razvoj v **Bosni in Hercegovini** sta **rudno bogastvo** in **vodna sila**

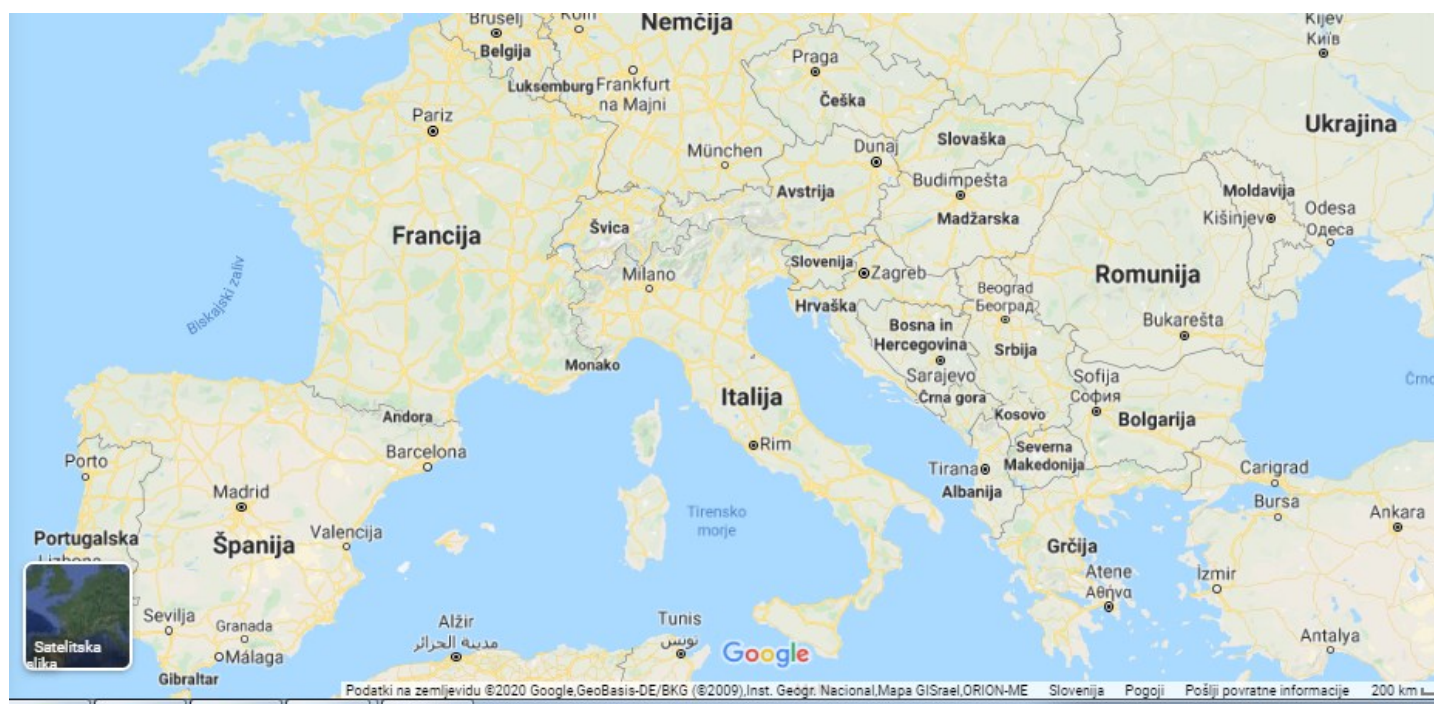
DELOVNI LIST - EVROPA (J in JV)

1. Države J in JV Evrope ter glavna mesta (pomagaj si s spodnjim zemljevidom)

a) Posamezne države so označene s števkami od 1 do 12. V preglednico k posamezni številki vpiši ime države in njeno glavno mesto.

Številka	Država	Glavno mesto
1		
13		
6		
10		

Poišči pare in jih poveži.

olja		aromatične rastline
pomaranče, limone, grenivke		vulkanska prst
lovor, rožmarin, sivka		sredozemska drevesa
Bor, cipresa, pinijska		jerovica
apnenec		agrumi
lava		olive

3. Narodnostna sestava J in JV Evrope

Vsaka skupina ima po tri izbore, kar pomeni, da na črtico v levem stolpcu vpišeš številke narodov iz desnega stolpca.

_____ Romani	1 Slovenci
1_____ Slovani	2 Španci
	3 Bolgari
	4 Romuni
	5 Makedonci
	6 Italijani
	7 Francozi
	8 Črnogorci

Romanska folklorna skupina (Španija)

Slovanska folklorna skupina (Slovaška)

4. Kaj je vulkan?

5. Razloži, kakšen pojav je erozija.

6. Naštej vsaj 2 mladonagubani gorovji J in JV Evrope.

7. V katere jezikovne skupine spadajo prebivalci Evrope? K posamezni jezikovni skupini vpiši tudi vsaj 2 državi.

8. Opiši gospodarstvo Italije.
